

Agafen mostres biològiques de ratpenats a la Fageda d'en Jordà, on resideixen els exemplars més grans d'Europa

Es confirma que les femelles migren al centre d'Europa per criar i que els mascles resideixen tot l'any a Catalunya

Investigadors extraient mostres d'un exemplar de ratpenat de la Fageda d'en Jordà | ACN

Investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) han agafat per primer cop mostres biològiques de ratpenats de la Fageda d'en Jordà, a la Garrotxa. Aquest emplaçament és de gran interès perquè hi viu l'única colònia localitzada a Catalunya del *Nyctalus lasiopterus*, el ratpenat més gran d'Europa. L'estudi té per objectiu conèixer l'estat de salut dels ratpenats i possibles malalties i inclourà mostres de les diferents espècies. El projecte és finançat per Zoo de Barcelona i compta amb la col·laboració del Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya, que fa quinze anys que els investiga. Aquest seguiment ha confirmat que les femelles que viuen a la Fageda emigren al centre de França mentre que els mascles es queden tot l'any pels entorns de la Garrotxa.

Agafar mostres biològiques d'un ratpenat és una tasca complicada, i més si es fa de dia, només a l'abast dels experts. Així ho van comprovar els investigadors del Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge de la UAB, Òscar Cabezón i Lourdes Lobato, i del Centre Tecnològic Forestal a Catalunya, Jordi Camprdon, durant una sortida aquest estiu a la Fageda d'en Jordà.

El primer pas era localitzar i capturar un exemplar de ratpenat a la zona on hi viuen dues espècies protegides. Per aconseguir-ho es van baixar amb molta cura més de vint caixes niu que hi ha instal·lades i es van obrir per comprovar si al seu interior n'hi havia algun dormint. Després de quatre hores, es va localitzar un exemplar de ratpenat petit, el *Nyctalus leisleri*, una espècie més comuna als boscos catalans si es compara amb el gran *Nyctalus lasiopterus*, un nòctul gros que amb les ales esteses pot arribar a fer 50 centímetres.

Els investigadors, equipats amb guants i màscares, van tenir l'oportunitat d'agafar per primera vegada mostres biològiques d'aquests exemplars a la Garrota, extraient mostres de sang, restes de saliva, pèl i mostres rectals amb l'ajuda de bastonets.

L'investigador Òscar Cabezón explica que aquest estudi és de gran interès perquè els ratpenats són "els mamífers més amenaçats d'Europa i se sap molt poc sobre les malalties que poden patir".

D'altra banda, també es va fer una exploració exhaustiva de l'animal, pesant-lo i comprovant el seu estat de salut. Es va constatar que era un mascle d'edat adulta, que estava en molt bon estat i sense lesions ni paràsits. Segons explica Lobato, una de les dificultats és determinar l'edat dels exemplars, i una manera d'aconseguir-ho seria observant el desgast de les dents. La gran sorpresa va ser descobrir que tenia un microxip implantat sota la pell, i un cop consultada la base de dades, es va saber que li havien posat feia quatre anys.

Un investigador examinant les ales d'un ratpenat a la Fageda d'en Jordà. Foto: ACN

Les femelles migren al centre d'Europa per criar

També es confirma una dada sobre el procés d'aparellament dels ratpenats gràcies a la captura d'una femella prenyada de nòctul gros de la Fageda d'en Jordà. Una investigadora francesa va trobar l'exemplar, anellat el 2016, a Vézins-de Lévézou (França). Una dada de gran interès perquè confirma el procés migratori de les femelles mentre els mascles es queden tot l'any a la Garrotxa.

El biòleg i investigador Jordi Camprodon, explica que les femelles "baixen a finals d'estiu per aparellar-se amb mascles, passen l'hivern junts i quan arriba la primavera tornen a migrar cap als boscos centreeuropeus on tindran les cries".

Des del 2010 s'han censat una cinquantena d'exemplars a la Fageda i dos cops a l'any es fa un seguiment de les caixes niu que hi ha instal·lades. Aquest treball ha permès descobrir que els ratpenats canvien sovint de refugi, i aquest fet aporta noves dades: "Si volem preservar-los, cal que hi hagi una xarxa de cavitats i nius disponibles" ja sigui naturals (en forats d'arbres o cavitats) com nius artificials, afegeix Camprodon. Fa uns anys es va saber que aquests ratpenats baixaven a l'estany de Banyoles i rodalies per alimentar-se. Els primers exemplars de nòctuls grans a la Garrotxa es van detectar el 2005 i es creu que n'hi deu haver una quarantena.

Actualment, a Catalunya hi ha 30 espècies, totes protegides. "És el mamífer més amenaçat i també el més desconegut per la comunitat científica", conclou Camprodon.

Investigadors extraient mostres d'un ratpenat a la Fageda d'en Jordà Foto: ACN

